

“ **మూడు గంటలన్నీ కష్టాలు**

మాది రుద్రంగి గ్రామం. నాకు 4.19 ఎకరాల భూమి ఉన్నది. మునుపు సాగునీరు లేక పొట్టిపూల కోసం దుబాయ్ పోయిన. తెలంగాణ వచ్చినంత కరెంట్, నీళ్లు పుష్కలంగా ఉండడంతో గల్ఫ్ వదిలి ఇంటికివచ్చిన. రెండేకరాల్లో వరి, మిగతాదాంట్లో పత్తి, కూరగాయలు, కందులు సాగు చేస్తున్నా. 24 గంటల కరెంట్ ఇవ్వడంతో అంతా పారుతున్నది. కాంగ్రెస్ మళ్లీనే మూడు గంటల కరెంట్ ఇస్తామంటే మళ్లీ మా కష్టాలు మొదలైతాయి. రేవంట్ రెడ్డి అన్నట్లు మూడు గంటల కరెంట్ ఇస్తే బోర్డంతో ఎకరం కూడా పారది. గతంలో కరెంట్లు ఎప్పుడు వస్తోతే తెలుపక పొలం కాడనే పడుకునేటోళ్లు. మూడు గంటల కరెంట్లు ముప్పాట మాకు కల్గడం. 10 హెచ్పీ మోటర్, మూడు గంటల కరెంట్లతో పొలానికి నీరు పెట్టడం కుదరని పని. నేను 5 హెచ్పీ మోటర్ తోనే నీరు పారిస్తూ వ్యవసాయం చేస్తున్నా. అందరూ 10 హెచ్పీ మోటర్ వాడితే ట్రాన్స్ఫార్మర్ లోడ్ ఎక్కువై పేలిపోతుంది. రైతుల కష్టాలపై అవగాహన లేకుండా టీపీసీసీ ప్రెసిడెంట్ రేవంట్ రెడ్డి మాట్లాడడం బాధాకరం.

- సామనగే.కె. రైతు (రుద్రంగి)

10 హెచ్పీ మోటర్లపై రచ్చ

కాంగ్రెస్ పూటకోమాట.. రైతులను ఆగం చేసే కుట్ర

కరీంనగర్, నవంబర్ 18 (నమస్తే తెలంగాణ ప్రతినిధి) : యాభై ఏండ్ల సమైక్య పాలనలో 42 ఏండ్లు కాంగ్రెస్ పాలించింది. పదహారేండ్లు టీడీపీ పాలన చేసింది. కానీ, ఏ ప్రభుత్వం కూడా రైతుల గురించి ఆలోచించలేదు. దశాబ్దాల పాటు పాలించినా సంక్షేమంపై దృష్టి పెట్టలేదు. ఫలితంగా ఆనాడు వ్యవసాయానికి సరిపడా కరెంట్ లేక రైతు అప్పుకష్టాలు పడాల్సి వచ్చింది. కరెంట్లు ఎప్పుడొస్తుందో.. ఎప్పుడు పోతుందో కంటినిండా నిద్రపోలేని దుస్థితి ఉండేది. అర్ధరాత్రి పూట పంపునిట్ల వద్ద పడుకునేది. ఈ క్రమంలో బావుల వద్ద కరెంట్ షాకాతోనో.. పాము కాట్లతోనో ఎంతో మంది చనిపోయారు. కరెంట్ కోసం నిత్యం రోడ్లెక్కేవారు. సబ్ స్టేషన్లను, విద్యుత్ కార్యాలయాలను ముట్టడించేవారు. పల్లెలు, పట్టణాలనే తేడా లేకుండా కోతలు విధించేవారు. పరిశ్రమలకు పవర్ హాలీడే ఇచ్చే వారు. షీట్ అవర్స్ లో విద్యుత్ వాడకూడదని పరిశ్రమలపై ఆంక్షలు సైతం విధించేవారు. గ్రామాలకైతే కేవలం రాత్రి పూట మాత్రమే సరఫరా చేసేవారు. పొద్దుతా కరెంట్ ఉండేది కాదు. పట్టణాల్లో ఎక్కడ చూసినా పొద్దుతా జనరేటర్ల మాత్రలే వినిపించేవి. ముఖ్యంగా వ్యాపార, వాణిజ్య దుకాణ సముదాయాలపై అధిక భారం పడింది.

స్వరాష్ట్రంలో తొలిగిన అంధకారం

స్వరాష్ట్రంలో ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ విద్యుత్ సమస్యలపై ప్రధానంగా దృష్టి పెట్టారు. రాష్ట్ర విభజన సమయంలో కరెంట్ లేక తెలంగాణ చీకటి అవుతుందని చెప్పిన నాటి ఆంధ్రా పాలకులకు చెంపపెట్టాలా విద్యుత్ రంగాన్ని సంస్కరిస్తూ వచ్చారు. ఇప్పుడు ఏ రంగానికైనా 24 గంటల విద్యుత్ సరఫరా అందిస్తు

న్నారు. తెలంగాణ వచ్చిన తర్వాత అసతి కాలంలోనే పరిశ్రమలకు 24 గంటల కరెంట్ ఇచ్చారు. అనంతరం గృహ వినియోగదారులకు కూడా నిరంతర విద్యుత్ అందించారు. ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ రంగానికి 6 గంటలు మాత్రమే కరెంట్ ఇచ్చేవారు. తెలంగాణ వచ్చిన తర్వాత మొదట 7 గంటలకు పెంచారు. అనంతరం 9 గంటలు చేశారు. 2018 జనవరి ఒకటి నుంచి నిరంతరం సరఫరా చేస్తున్నారు. రాష్ట్రం సాధించిన గొప్ప విషయాల్లో ఇది ఒకటిగా నిలువగా, సాగుకు నిరంతర ఉచిత విద్యుత్ సరఫరాతో రైతులు మంచి దిగుబడులను సాధిస్తున్నారు. పరిశ్రమలు లక్ష్యానికి మించి ఉత్పత్తులు సాధిస్తుండగా, పారిశ్రామికాలు హార్షం వ్యక్తం చేస్తున్నారు.

ఉమ్మడి జిల్లాలో 4,18,505 కనెక్షన్లు

ఉమ్మడి జిల్లా లెక్కన చూస్తే 2014లో 3,39,298 కనెక్షన్లు ఉంటే.. అవి ప్రస్తుతం 4,18,505కు చేరాయి. అంటే గడిచిన తొమ్మిదేళ్లలో 79,128 కనెక్షన్లు పెరిగాయి. 2014లో 1,120.36 మెగావాట్ల విద్యుత్ వినియోగం ఉంటే.. ప్రస్తుతం ఆ డిమాండ్ 3,328.85 మెగావాట్లకు చేరింది. అంటే గడిచిన తొమ్మిదేళ్లలో 2,234.83 మెగావాట్ల విద్యుత్ వినియోగం పెరిగింది. అలాగే, 2014లో 53,247 ట్రాన్స్ఫార్మర్లు ఉంటే.. ప్రస్తుతం అవి 78,958కి చేరాయి. ఈ తొమ్మిదేళ్లలో కొత్తగా 25,711 ట్రాన్స్ఫార్మర్లు ఏర్పాటుయ్యాయి. పరిశ్రమల విషయంలో కనెక్షన్లు.. 2014లో 588 పరిశ్రమలంటే, ఇప్పుడు 4,764కు పెరిగాయి. నిరంతర విద్యుత్ సరఫరా ఉండడం వల్లే ఇదంతా సాధ్యమైందన్న అభిప్రాయాలు వ్యక్తమవుతున్నాయి.

10 హెచ్పీ మోటర్లు పనికిరావు..

10 హెచ్పీ మోటర్లు ఏర్పాటు చేసుకోవడం అంటే ఖర్చుతో కూడుకున్న పని. రిపేర్లు కూడా ఎక్కువగా ఉంటాయి. ఈ మోటర్లతో విద్యుత్ ఎక్కువ ఖర్చు కావడంతో ట్రాన్స్ఫార్మర్లపై లోడ్ ఎక్కువ పడి అవి తరుచూ కాలిపోయే ప్రమాదం ఉంటుంది. స్టార్టర్లు, పూజలు, వైర్ల సైతం కాలిపోతాయి. దీని వల్ల రైతులు ఆర్థికంగా ఎక్కువగా నష్టపోతారు. ఈ మోటర్లు వైపు లైన్ వేయాలంటే కూడా బాగానే ఖర్చు చేయాల్సి ఉంటుంది. దాదాపు 4 నుంచి 5 ఇంచుల వైపులైన్ వేసుకోవాల్సి ఉంటుంది. 10 హెచ్పీ మోటర్లు పని చేయాలన్నా భూగర్భ జలాల్లో నీటి ఊట ఎక్కువగా ఉండాలని, ఆ ఊట మొత్తాన్ని కూడా ఒకే సారి బయటికి పంపుతుంది. దీన్ని వల్ల భూగర్భ జలాలు తగ్గిపోయే ప్రమాదముంది. మన తెలంగాణలో ఎక్కువగా చిన్న, సన్న కారు రైతులే వీరికి ఈ మోటర్లు అన్వలే పనికి రావు. మన రాష్ట్రంలో ఎక్కువగా ఎక్కువగా 5, టూ 6 హెచ్పీ బోర్ మోటర్లు మాత్రమే వినియోగిస్తారు. దీని వల్ల రైతులకు పెద్దగా ఖర్చులు కూడా ఉండవు. నీటి ఊట తక్కువగా ఉన్నా, ఎక్కువగా ఉన్నా నీటిని పంపిణీ చేస్తుంది. స్టార్టర్లు, మోటర్లు, వైరింగ్, పూజలు వంటివి ఖాళీ పోవడానికి అవకాశం ఎక్కువగా ఉండదు.

-పుల్లె లింగయ్య, ఎలక్ట్రీషియన్, మోటర్ వైడింగ్ లిపెరర్, మంథని

- పెద్ద మోటర్లకు మారితే ఒక్కో రైతుపై లక్ష దాకా ఆర్థిక భారం
- భూగర్భ జలాలు తగ్గిపోయే ప్రమాదం
- రేవంట్ వ్యాఖ్యలపై మండిపడుతున్న రైతులేకం
- ఎవుసానికి 10 హెచ్పీ వాడుతరా..? అంటూ సూటి ప్రశ్న
- కనీస అవగాహన లేకుండా మాట్లాడుతున్నారంటూ ఆగ్రహం

వైడింగ్ లేకున్నా రైతుగా సంతోషంగా ఉన్నా..

వైడింగ్ మెకానిక్ గా మున్న పని దొరుకుతుందని పది, పదిహేనేండ్ల కింద ఈ రంగాన్ని ఎంచుకున్నా. నేను పని నేర్చుకుని సొంతంగా మా ఊరు ఇందిరానగర్ లో షాప్ పెట్టుకున్నంక మొదట్ల మంచిగానే నడిచింది. అప్పటి కాంగ్రెస్ గవర్నమెంట్ లో కరెంట్ సరిగ్గా లేక మోటర్లు కాలిపోతుండే. చెడిపోతుండే. జీవితం కొంచెం నిటి అవుతున్న టైంలోనే సీఎం కేసీఆర్ పగ్గాలు చేపట్టి మెరుగైన కరెంట్లు, పుల్లు నీళ్లు తీసుకువచ్చారు. అప్పటి నుంచి మోటర్ల కాలుడు, చెడిపోయే సమస్యల రాలే. ఎప్పుడైనా మోటర్లకు సరిపడా విద్యుత్, మోటర్ బలానికి అనుగుణంగా నీళ్లు ఉంటే ఆ మోటర్ చెక్కుచెదరదు. ఇప్పుడు మా దగ్గర పుల్లు నీళ్లు ఉన్నాయి. దాంతోనే రైతులు ఎప్పుడంటే అప్పుడు కరెంట్లు పెట్టుకుంటారంది లేకుంటే ఉండిపోయారు. గతంలో సీసెన్ కనీసం యాభై మోటర్లు రిపేర్ చేసే నేను నేడు నెలకొకటి కూడా వస్తలేదు. వైడింగ్ మెకానిక్ గా ఉపాధి కోల్పోయినా రైతుగా చాలా సంతోషంగా ఉన్నా. ఇప్పుడు రేవంట్ రెడ్డి అన్నట్లుగా మూడు గంటల కరెంట్లు ఇచ్చి 10 హెచ్పీ మోటర్లు పెట్టుకుంటే పరిస్థితి తారుమారు అయితేది. ఆయన ప్రెస్కోళ్ల ముందట స్టేట్ మెంట్ ఇచ్చినంత ఈజీ కాదు పొలాల కాడ. 10 హెచ్పీ మోటర్లు ఒక్క ట్రాన్స్ఫార్మర్ కింద ఒక నాలుగు, ఐదు ఆన్ చేస్తే ఒక్క రోజు కూడా నడవవు. క్షేత్రస్థాయిలో సాధ్యం కాని పని అది.

- దామకుమార్, వైడింగ్ మెకానిక్, ఇందిరానగర్ (తిమ్మాపూర్)

లోవోల్టేజీ సమస్య వస్తుంది

నేను 40 ఏండ్ల నుంచి సిరిసిల్లలో మోటరు మెకానిక్ గా పని చేస్తున్నా. కాంగ్రెస్ పాలనలో కరెంట్లు ఎప్పుడు వస్తోందో.. ఎప్పుడుపోతోందో కూడా తెలియకుండా ఉండే. రాత్రి వేళల్లో కరెంట్ పెట్టేందుకు వెళ్లి చాలామంది రైతులు పాముకాటు, కరెంట్ షాకాతో చనిపోయారు. ఇచ్చిన కరెంట్ లో నాణ్యత లేక లోవోల్టేజీతో మోటర్లు చాలావరకు కాలిపోతుండేవి. తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఇస్తున్న కరెంట్ మంచినన్నది. 24 గంటలు ఉంటున్నది. ఎప్పుడువడితే అప్పుడు రైతులు మోటర్లు పెట్టుకుంటున్నారు. పొలంకాడ కరెంట్లు కోసం ఎదురుచూసే పనేలేదు. మూడు గంటల కరెంట్లతో 10 హెచ్పీ మోటరు పెట్టుకుంటే ఎకరం పారుతుందనేది వాస్తవం కాదు. ఒకే సమయంలో అందరూ మోటర్లు పెడితే కరెంట్ లోవోల్టేజీ సమస్య వచ్చి, ట్రాన్స్ఫార్మర్లు, మోటర్లు కాలిపోతాయి. పైగా ఎకరం, రెండేకరాలు ఉన్న రైతులు 10 హెచ్పీ మోటరు పెట్టుకోవాలంటే లక్షా ఇరవై వేల వరకు ఖర్చయితేది. ఏడున్నర హెచ్పీల మోటరుకు మాత్రమే కరెంట్లు సబ్సిడీ ఉంటుంది. మూడు గంటల కరెంట్ ఇస్తామంటే మళ్లీ తెలంగాణలో పాతరోజుల్లో ఉన్నాయి. ఎవుసం నడవదు. రైతులంతా రోడ్డునపడుతారు.

- చింతోజు సత్యనారాయణ, మోటరు మెకానిక్ (సిరిసిల్ల)

వ్యవసాయంపై కాంగ్రెస్ విషం

నిరంతర ఉచిత విద్యుత్ వచ్చినప్పటి నుంచి ఉమ్మడి జిల్లా రైతాంగం వ్యవసాయాన్ని ఒక పండుగలా కొనసాగిస్తున్నది. ఒకవైపు కాశేశ్వరం జిల్లాలు.. మరోవైపు 24 గంటల కరెంట్ రావడం, ఇంకోవైపు భూగర్భ జలాలు పెరగడంతో సాగును సంబురంగా చేస్తున్నది. అయితే, సజావుగా సాగుతున్న వ్యవసాయరంగంపై కాంగ్రెస్ పార్టీ విషం కక్కుతున్నట్లుగానే కనిపిస్తున్నది. పీపీసీ అధ్యక్షుడు రేవంట్ రెడ్డి వివిధ సందర్భాల్లో కరెంట్లుపై మాట్లాడిన మాటలే అందుకు నిదర్శనమవుతున్నాయి వ్యవసాయరంగ నిపుణులు. విదేశంలో జరిగిన ఓ సమావేశంలో రైతులకు 24 గంటల కరెంట్లు అవసరం లేదని, కేవలం మూడు గంటలు ఇస్తే సరిపోతుందని మాట్లాడారు. అప్పుడు రైతులేకం ఒక్క సారిగా భగ్గమన్నది. మూడు గంటల కరెంట్లతో మూడేకరాలు ఎలా పారుతాయి..? చూపించాలంటూ డిమాండ్ చేసింది. దీంతో మాట మార్చిన ఆయన, మరోసారి కనీస అవగాహన లేకుండా మాట్లాడారు. మూడేకరాల్లో మూడు గంటల్లో పారాలంటే 10 హెచ్పీ సామర్థ్యమున్న మోటర్లు పెట్టుకుంటే సాధ్యమవుతుందని సలహా ఇచ్చారు.

4.18 లక్షల మంది రైతులపై అదనపు భారం

నిజానికి ఉమ్మడి జిల్లాలోని రైతులే కాదు, వ్యవసాయం చేసే ఏ రైతైనా 10 హెచ్పీ సామర్థ్యమున్న మోటర్ వాడరు. అందుకు అనేక కారణాలు ఉన్నాయి. ఎన్ని భూగర్భ జలాలున్నా.. 10 హెచ్పీలకు అందించే సామర్థ్యమున్న బోర్డు ఉండవు. అలాగే, బావులకు పెట్టిన ఆ స్పీడ్ కు వెనువెంటనే నీళ్లు ఖాళీ అవుతాయి తప్ప ప్రయోజనం ఉండదు. అంతేకాదు కొత్తగా 10 హెచ్పీలు కొనాలంటే ఒక్కో రైతుకు తక్కువలో తక్కువ ₹60వేల నుంచి ₹70వేలు వెచ్చించాల్సి వస్తుంది. దీంతోపాటు ఆ సామర్థ్యానికి సరిపోయే విధంగా పై పులు, ఇతర సామగ్రి, స్టార్టర్ కొనసాలంటే అన్నీ కలిపి దాదాపు లక్ష వరకు అవుతుంది. ఇలా అయితే ఉమ్మడి జిల్లాలో 4.18 లక్షల మంది రైతులపై అదనపు భారం పడుతుంది. అయినా, ఒకవేళ 10 హెచ్పీ మోటర్లు పెట్టినా.. ప్రస్తుతం ఉన్న ట్రాన్స్ఫార్మర్లు, సబ్ స్టేషన్లను మొత్తం మార్చాల్సి వస్తుంది. ఎందుకంటే ప్రస్తుతం రైతాంగం మొత్తం 3 హెచ్పీ లేదా 5 హెచ్పీ మోటర్లు మాత్రమే వాడుతున్నది. అందుకు అనుగుణంగానే సబ్ స్టేషన్లు, లైన్లు, ట్రాన్స్ఫార్మర్ల వ్యవస్థ ఉన్నది. ఇటువంటి పాటిపై ఏకకాలంలో ఒకేసారి డబుల్ భారం పడితే.. ఎక్కడిక్కడ ట్రాన్స్ఫార్మర్లు పేలిపోయి మొదటికి మోసం వస్తుంది.

మండిపడుతున్న రైతులు

భూగర్భ జలాలు లోపల వరదలా రావు. చిన్న నీటి ఊటల్లా ఉంటాయి. ఆ నీరు ఎంత ఊట ఉంటుందో అంతే స్థాయిలో రైతులు మోటర్లు వాడుతారు. ఎక్కువగా 3 నుంచి 5 హెచ్పీ మోటర్లను విజయవంతంగా వినియోగిస్తున్నారు. అయితే, బోరుబావుల్లో 10 హెచ్పీకి నీటిని అందించే ఊట ఉండదు. అదే కాంగ్రెస్ నేతలు చెప్పినట్లు ఆ మోటర్లను బిగిస్తే నిమిషాల్లోనే ఊటంతా బయటకు పోతుంది. ఆ తర్వాత పరిస్థితి ఏంటి? మళ్లీ నీరు ఊరడానికి చాలా సమయం పడుతుంది. అప్పుడు మోటర్ మళ్లీ నీటిని తోడినా.. ముందు పారి నంతవరకే పొలం పారుతుంది. ఎందుకంటే అప్పటికే మొదట తోడిన నీరు ఇంకిపోతుంది. ఇలా ఏకొణంలో చూసినా 10 హెచ్పీ అనేది రైతులకు ఉపయోగపడదు. కానీ, స్వయంగా పీపీసీ అధ్యక్షుడి దీనిపై పూటకోమాట మాట్లాడుతున్న తీరుపై విమర్శలు వస్తుండడంతో తాజా మ్యానిఫెస్టోలో 24 గంటల కరెంట్లు రైతులకు ఇస్తామని పెట్టారు. ముందుగా మూడు గంటలని, తర్వాత 10 హెచ్పీ మోటర్లని, ఇప్పుడు మళ్లీ 24 గంటల కరెంట్ అని రేవంట్ మాట్లాడుతున్నారంటూ రైతులు మండిపడుతున్నారు. అసలు 10 హెచ్పీ మోటర్లు ఎక్కడ వాడుతారో కూడా తెలియని అజ్ఞానంలో కాంగ్రెస్ నేతలు ఉన్నారని, సాగు గురించి తెలిసిన ఏ నేత కూడా ఇలాంటి చిల్లర మల్లర మాటలు మాట్లాడదని ఆగ్రహిస్తున్నారు. ఇలాంటి నేతల విషయంలో ఆలోచించాల్సిన అవసరముందని చెబుతున్నారు. వారు చేసిన తప్పులను సరిదిద్దుకోనేందుకు అడ్డదిడ్డమైన సలహాలు ఇస్తున్నారని, వాళ్లను సమ్మితి నుండి మునగడం ఖాయమని హెచ్చరిస్తున్నారు.